

Læreaanstalts Kapitalformue. For 5—6 Aar siden var den 300,000 Kr., og nu er det lykkeligvis at nedbringe den til 141,000 Kr., hvoraf der paa regnes iaar at blive opspist 37,000 Kr., og om 3 Aar vil man da se det Tidspunkt, da Kapitalen er forbrunden. Hvad vil nu Resultatet blive? Resultatet vil — jeg antager, at man vedblivende vil erkjende, at denne Anstalt bør opretholdes — blive, at man er nødt til at give i nogle Aar et dobbelt saa stort Statsstilskud, som man tidligere kunde nøies med, og jeg er enig med det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) i, at naar man omsider har faaet fortæret hele Universitetets Formue og er kommet til det Tidspunkt, at man hvert Aar skal have en Statsudgift af 5—600,000 Kr. opført paa Finansloven, vil Stillingen dog maaske blive mindre gunstig for Universitetet, end den ærede Ordfører troede. Selv bortset herfra skal jeg endnu fremhæve, at det, som sagt, forekommer mig at være en meget ubelig Finanspolitik saaledes at opspise en forhaandenværende Kapital, for midlertidig at nedbringe Statsudgiften, og senere da komme til det Tidspunkt, hvor den bliver saameget større. Alle ville være enige i, at det vilde være en overmaade forkastelig Politik, om en Finansminister vilde foreslaa, at vi hvert Aar bringte 1 eller 2 Millioner af Reservecapitalen til at nedbringe de løbende Udgifter med, naar man dog var saaledes situeret, at man kunde afholde dem, og saa om nogle Aar komme til en saameget større Udgift. Det er jo i Realiteten det samme, som man gjør her, og bliver det saameget mere, jo mere man erkjender den nøie Forbindelse mellem Staten og Universitetet. Den ærede Ordfører mente nu, at det ikke vilde gjøre nogen Forskiel, om man engang i Tiden kom til det Punkt, hvor saaledes hele Udgiften til Universitetet skulde opføres paa Finansloven som Statsstilskud. Jeg tror dog, at det vil gjøre nogen Forskiel. Jeg skal ikke dvæle ved den dog ikke saa fjernliggende Mulighed, som blev antydet af den ærede Ordfører og det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), at der engang kunde komme et Folkething, hvis Flertal ikke havde samme Opfattelse af Universitetets Stilling og Betydningen af dets Eksistens, som Folkethinget nu har. Men jeg vil derimod dvæle ved den Betragtning, at der kan komme et Tidspunkt, hvor Statens Finanter igjen, som tidligere har været Tilfældet, befinde sig i en temmelig trykket Tilstand, og hvor man vil spejde om

til alle Sider efter at finde en Udgift, der kan stryges, for at lette Statskassens Byrde. Det er ikke noget blot og bart Lankeexperiment; Universitetet har gjentagne Gange lidt under, at man saaledes, naar Finansernes Stilling var trykket, søgte at vælte Byrden over paa Universitetet. Det har man kunnet gjøre, saalænge Universitetet var saaledes situeret, at det havde sin egen Formue, hvormed det kunde dække sine Udgifter. Men naar det ikke længer har nogen Formue, vil en Nedgang kun kunne tilvelebringes derved, at man stryger Udgifter, og saa vil Spørgsmaalet hver Gang i saadanne trykkede Perioder blive: Er det muligt, at vi kunne aflaste den eller den Professorepost, eller nedlægge den og den Docentpost o. s. fr. — for ikke at tale om mere ekstraordinære Udgifter, der maatte være Trang til. Jeg tror, at det vil blive Tilfældet, at Universitetets Stilling bliver alt Andet end heldig, og det, selv om det fra Rigsdagens Side fremdeles anerkjendes ligesaa fuldt som nu, at Universitetet har en berettiget Eksistens, og at der bør værnes om den. Jeg tror da, at der er saameget mere Grund til fra vor Side at fastholde Fordringen om dette Tilskud af 100,000 Kr., som det i Virkeligheden, naar henses til den historiske Udvikling, er et meget moderat Krav, her gjøres. Jeg skal tillade mig nærmere at paavise det, navnlig da vi nu have et nyvalgt Folkething, af hvilket et stort Antal Medlemmer maaske ikke saa nøie kjende til den historiske Udvikling i saa Henseende. Jeg skal da begynde med at fremhæve, at Universitetet i tidligere Tider havde en fra gammel Tid bestaaende Ret til et aarligt Tilskud fra Kommunitetet af omtrent — jeg bruger her, som i det Følgende, stadigt Kroner, for at lette Oversigten — mellem 43 og 44,000 Kr. Det var et Tilskud, som skred sig fra forskellige Tidspunkter — men i det Hele gik temmelig langt tilbage. — Afskilligt var Erstatninger for Tab, som Universitetet havde lidt ved Norges Træskillelse, norske Tiender, norske Studiestat o. s. v. Dette Tilskud oppebar Universitetet indtil man i 1866—1867 tog den Beslutning, at for Fremtiden skulde Universitetets Underfund helt dækkes af Kommunitetet. Man fandt da med Grund, at der ikke var nogen Anledning til at opretholde den dobbelte Postering, først at opføre et fast aarligt Tilskud fra Kommunitetet og dernæst længere frem, et yderligere varierende Tilskud efter Aarets Tilstand. Man fik og det faste Tilskud, fordi man samtidig gav Dækning fuldt ud for